

IZVJEŠTAJ
o učešću zamjenice predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode
dr Ljiljane Đurašković na Interparlamentarnom sastanku Odbora za građanske
slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove Evropskog parlamenta i nadležnih odbora
nacionalnih parlamenata na temu "Situacija na Mediteranu i potreba za cjelovitim
pristupom migracijama",
održanom 23. septembra 2015. godine u Briselu

Zamjenica predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode dr Ljiljana Đurašković učestvovala je na Interparlamentarnom sastanku Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove Evropskog parlamenta i nadležnih odbora nacionalnih parlamenata, koji je održan 23. septembra 2015. godine u Evropskom parlamentu, u Briselu. Na Sastanku je učestvovao i član Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, poslanik Šefkija Murić.

Sastanak je organizovao Evropski parlament uz podršku Direktorata za odnose sa nacionalnim parlamentima, a tema sastanka je bila "Situacija na Mediteranu i potreba za cjelovitim pristupom migracijama".

Prethodno, 17. decembra 2014. godine Evropski parlament je usvojio Rezoluciju o situaciji na Mediteranu i potrebi za cjelovitim pristupom Evropske unije migracijama. Rezolucijom je naloženo nadležnom Odboru, Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove da procijeni različite politike u oblasti migracija, azila i granične kontrole, razvije niz preporuka i da izvijesti na plenumu u formi strateškog izvještaja prije kraja 2015. godine.

Nakon toga, Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove je počeo da na sopstvenu inicijativu, radi na strateškom izvještaju o situaciji na Mediteranu i potrebi za cjelovitim pristupom migracijama. Koizvjestioci na ovom Izvještaju su gđa Roberta Metsola, predstavnik Evropske narodne partije i gđa Kashetu Kyenge predstavnik Socijalista i demokrata. Tokom rada na izvještaju, Odbor je kontaktirao brojne eksperte iz ove oblasti, fokusirajući se na 8 tema-pitanja:

- 1) Član 80 – Solidarnost i pravedna raspodjela odgovornosti, uključujući obaveze istrage i spašavanja;
- 2) Borba protiv krijumčarenja, trgovine ljudima i radne eksploatacije nelegalnih migranata;
- 3) Upravljanje granicama i vizna politika, uključujući ulogu Frontexa i ostalih relevantnih agencija;
- 4) Razvoj sigurne i zakonite rute za tražioce azila i izbjeglice u EU uključujući politiku Evropske unije u oblasti preseljenja i odgovarajuće politike integracije;
- 5) Strategija saradnje sa trećim državama, posebno na programima regionalne zaštite, preseljenja, povratka i bavljenje uzrocima migracijama;
- 6) Razvoj adekvatnih legalnih ekonomskih kanala migracija;
- 7) Analize o načinu trošenja sredstava unutrašnjih poslova u kontekstu migracija i razvoja, uključujući hitna sredstva; i

8) Efikasno sprovođenje Zajedničkog evropskog sistema azila, uključujući ulogu Evropske organizacije za sistem azila (EASO).

U međuvremenu, Evropska komisija je usvojila, u maju, svoju Informaciju „Evropska agenda o migracijama“, u kojoj je najavljeno kreiranje punktova, gdje bi relevantne agencije Evropske unije radile na terenu sa državama članicama radi brze identifikacije, registracije i uzimanja otisaka prstiju pristiglih migranata. Punktovi su postavljeni u Italiji i Grčkoj.

U tom kontekstu, organizovan je i Interparlamentarni sastanak odbora na temu "Situacija na Mediteranu i potreba za cjelovitim pristupom migracijama“.

Cilj Interparlamentarnog sastanka je bila razmjena mišljenja između članova Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove Evropskog parlamenta i poslanika nacionalnih parlamenata o migracijama, azilu i graničnim politikama.

Na otvaranju Interparlamentarnog sastanka uvodne napomene dali su Claude Moraes, predsjednik Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove Evropskog parlamenta, kao i koizvjestioci Strateškog izvještaja o situaciji na Mediteranu i potrebi sa cjelovitim pristupom migracijama Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove, Roberta Metsola i Kashetu Kyenge. Takođe, u uvodnom dijelu sastanka učesnicima se obratio i Claude Adam, član Odbora za vanjske i evropske poslove, odbranu, saradnju i imigraciju Parlamenta Luksemburga.

Agendom su bile utvrđene dvije sesije: „Uloga agencija za pravdu i unutrašnje poslove u ovoj oblasti“ i „Rješavanje migracija na nacionalnom i lokalnom nivou“.

U prvoj sesiji „Uloga agencija za pravdu i unutrašnje poslove u ovoj oblasti“ govorili su: direktor Generalnog direktorata za migracije i unutrašnje poslove Evropske komisije Marta Cygan, šef italijanskog Odjeljenja za građanske slobode i imigraciju Mario Morcone, predstavnik Evropske kancelarije za podršku azilu (EASO) Jean-Pierre Schembri i direktor Odjeljenja za operacije Evropske agencije za upravljanje (Frontex) Klaus Rosler. U okviru ove sesije svoja iskustva i znanja učesnicima sastanka podijelili su i: Michael Rauschenbach, šef Sektora za poslove „Organizovanog kriminala“ Evropske policijske službe (Europol), Nikolaos Ormerakis, grčki predstavnik Jedinice za pravosudnu saradnju Evropske unije (Eurojust) i Ann-Charlotte Nygard, programski menadžer Odjeljenja za azil, migracije, granice, slobodu i pravdu Agencije za osnovna prava (FRA).

Tema druge sesije je bila „Rješavanje migracija na nacionalnom i lokalnom nivou“, a na ovu temu izlaganje su imali: koizvjestioci Strateškog izvještaja o situaciji na Mediteranu i potrebi sa cjelovitim pristupom migracijama Roberta Metsola i Kashetu Kyenge, predsjednik Komiteta regiona Komisije za državljanstvo, upravljanje, institucionalne i vanjske poslove (CIVEX) i izvjestilac za predstojeće Mišljenje Evropske agende o migracijama François Decoster, predsjednik Stalnog komiteta za unutrašnje poslove Predstavničkog doma Kipra Yiannos Lamaris i predsjednik Odbora za istragu prijema, identifikacije i zadržavanja migranata Gennaro Migliore. U okviru ove sesije riječi je bilo o programskim intervencijama predsjedavajućih, odnosno izvjestioca parlamenata koji sprovode ili su nedavno sproveli istrage ili izvještaje o migracijama. O načinima za rješavanje pitanja migracija na nacionalnom i lokalnom nivou govorili su i: Francisco Marquez de la Rubia, predstavnik Odbora za unutrašnje poslove Kongresa poslanika Španije, Kari Henriksen, predstavnik Stalnog komiteta za pravdu Parlamenta Norveške, Keith Vaz, predsjednik Odbora za unutrašnje poslove Donjeg doma Parlamenta Ujedinjenog kraljevstva i Stefano Mallia i Cristian Pîrvulescu, koizvjestioci Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta za predstojeće Mišljenje Evropske agencije o migracijama.

Nakon prve i druge sesije poslanici Evropskog parlamenta i nacionalnih parlamenata su imali priliku da postavljaju pitanja, kao i da odgovaraju na već otvorena pitanja. U ovom dijelu sastanka učešće u diskusiji uzeli su i poslanici Skupštine Crne Gore.

Mišljenja razmijenjena tokom sastanka pružila su koizvjestiocima Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove, gđi Roberti Metsoli i gđi Kashetu Kyuenge, doprinos u izradi Strateškog izvještaja o situaciji na Mediteranu i potrebi cjelovitog pristupa migracijama.

Polazeći od aktuelne debate o politikama Evropske unije u oblasti migracija, azila i granica, na sastanku su razmotrene postojeće politike Evropske unije u ovoj oblasti, a prilikom izrade Izvještaja koizvjestioci će utvrditi set preporuka za poboljšanje stanja i prevazilaženje postojećih problema.

***

Zamjenica predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode dr Ljiljana Đurašković upoznala je učesnike Interparlamentarnog sastanka sa rezultatima koje je Crna Gora postigla u oblasti migracija i azila.

Istakla je da Crna Gora nije u velikoj mjeri izložena trenutnim migracionim tokovima, što predstavlja prednost u smislu ranog upozorenja u slučaju širenja migracione krize na njenu teritoriju. Trenutna migraciona ruta obuhvata teritoriju Makedonije i Srbije, a u slučaju promjena ruta bi mogla biti preusmjerena preko Albanije i Kosova. S tim u vezi, Crna Gora se priprema za odgovor na priliv migranata ka njenoj teritoriji.

Poslanica Đurašković je saopštila da je Crna Gora, na desetom Forumu Regionalne inicijative za migracije, azil i raseljena lica održanom u junu 2015. godine u Skoplju, preuzela od Makedonije jednogodišnje predsjedavanje ovom regionalnom organizacijom. Tokom predsjedavanja Crna Gora će posebnu pažnju posvetiti jačanju same Inicijative, kao i stvaranju preduslova za intenzivnije aktivnosti na širokom polju upravljanja migracijama, kao i na podizanju efikasnosti sistema azila, procedura readmisija i rješavanja statusa raseljenih lica u svim državama učesnicama Regionalne inicijative.

Informisala je da je Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore, u saradnji sa Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) izradilo Informator za radnike strance - brošure koje sadrže sve relevantne informacije o prijavi boravka, izdavanju dozvole za privremeni boravak, te dozvole za privremeni boravak i rad, kako bi stranci bili pravovremeni informisani o vrstama boravka u našoj zemlji.

Podsjetila je da se Crna Gora u posljednjih dvadeset godine suočila sa prilikom izbjeglih i raseljenih lica sa prostora bivše Jugoslavije, što je posledica ratova na području bivše Jugoslavije. U periodu 1998. i 1999. godine Crna Gora je na svojoj teritoriji pružila utočište za 140 hiljada izbjeglih i raseljenih, prije svega sa Kosova, što je u tom trenutku predstavljalo četvrtinu stanovništva Crne Gore.

Sa zadovoljstvom je istakla da Crna Gora ostvaruje kontinuirani napredak u unapređenju i promovisanju ljudskih prava što je ocijenjeno i u Rezoluciji 2030 (2015) Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, od 27. januara 2015. kojom je zatvorena monitoring procedura u odnosu na Crnu Goru i otvoren post-monitoring dijalog koji bi mogao biti zaključen do kraja 2017. godine, ukoliko Crna Gora ispuni zahtjeve koje Skupština smatra neophodnim.

Zamjenica predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode je saopštila da je rješavanje pravnog statusa osnov za rješavanje svih drugih prava raseljenih i interno-raseljenih lica, što je i definisano kao prioritet Strategijom za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica sa posebnim osvrtom na oblast Konik 2011.- 2015. godine. S tim u vezi, u Skupštini Crne Gore četiri puta je produžavan rok za podnošenje zahtjeva za odobravanje stalnog nastanjenja i privremenog boravka raseljenim i interno raseljenim licima, što dovoljno govori o spremnosti crnogorskih vlasti da izađu u susret ovim licima.

Poslanica Đurašković je navela podatak da su u periodu od novembra 2009. do avgusta 2015. godine raseljena i interno raseljena lica podnijela ukupno 14.022 zahtjeva za odobravanje

stalnog nastanjenja i privremenog boravka do tri godine. Od ovog broja riješeno je 11.672 zahtjeva, dok je po 2.350 zahtjeva postupak u toku.

Saopštila je da je sistem azila u Crnoj Gori počeo da se implementira donošenjem Zakona o azilu koji je stupio na snagu 25. jula 2006. godine, a primjena istog počela je 25. januara 2007.godine. Nakon donošenja Zakona o azilu formirana je Direkcija za azil koja prima zahtjeve za azil, vodi postupak i donosi odluke po zahtjevu za azil, donosi odluke o prestanku i ukidanju azila, vodi postupak i donosi odluke o statusu lica koja već imaju status, izdaje isprave za dokazivanje identiteta i putovanje u inostranstvo, pravnog statusa i prava u skladu sa propisima, vodi evidenciju o situaciji u državi porijekla, vodi postupak za odobravanje, odnosno ukidanje dodatne zaštite, privremene zaštite i vrši druge poslove u oblasti azila. Postupak po žalbama izjavljenim na odluke prvostepenog organa vodi Državna komisija za rješavanje po žalbama za azil koja je obrazovana Odlukom Vlade Crne Gore.

Zbrinjavanje lica iz sistema azila vrši Ministarstvo rada i socijalnog staranja - Uprava za zbrinjavanje izbjeglica. Lica koja su podnijela zahtjeve za dobijanje azila u Crnoj Gori, zbrinuta su u Centru za tražioce azila i obezbjeđuju im se tri obroka i medicinska zaštita. Obezbeđenje dodatnih smještajnih kapaciteta za tražioce azila vrši se kroz alternativne sadržaje.

Dr Đurašković je informisala da je, uvažavajući proces pregovora Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji, sa ciljem usklađivanja domaćeg zakonodavstva sa pravnim tekovinama Evropske unije, planirano donošenje novog Zakona o azilu. U cilju jačanja tehničkih kapaciteta u oblasti azila, Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori je uložila značajne napore kako bi se opredijelila sredstva EU kroz Projekat „Podrška sistemu azila i migracija“ i na taj način pomogla opremanje novih prostorija namijenjenih Direkciji za azil.

Na kraju obraćanja, zamjenica predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode dr Ljiljana Đurašković je istakla da je Crna Gora odlučna da i u narednom periodu nastavi aktivnosti na poboljšanju položaja raseljenih i interno raseljenih lica koji borave na teritoriji naše države.

***

Sastanak je završen izlaganjima Roberte Metsole i Kashetu Kyenge, koizvjestilaca Strateškog izvještaja o situaciji na Mediteranu i potrebi sa cjelovitim pristupom migracijama, Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove, koje su predstavile zaključke do kojih se došlo razmjenom mišljenja i iskustava na Sastanku, a koji će biti uvršteni u Strateški izvještaj.

**ZAMJENICA
PREDSJEDNIKA ODBORA**
dr Ljiljana Đurašković